

Vaše stížnost k ESLP:

**Jak řízení zahájit a jakým
způsobem bude Vaše
stížnost zpracována**

Tento materiál byl připraven soudním oddělením pro styk s veřejností. Není pro Soud závazný. Jeho účelem je poskytnout základní obecné informace o způsobu, jakým Soud pracuje.

Podrobnější informaci naleznete v dalších materiálech připravených Kanceláří (naleznete je na webových stránkách Soudu: www.echr.coe.int) a zejména v jednacím řádu Soudu.

Převážná většina stížností podaných k Soudu je prohlášena za nepřijatelné, což znamená, že Soud je odmítne bez zkoumání merita věci, neboť stížnosti nesplňují všechny podmínky přijatelnosti. Rozhodnutí o nepřijatelnosti jsou konečná a nelze se proti nim odvolat.

Pokud nechcete, aby Vaše stížnost byla Soudem odmítnuta, je důležité, aby jste splnil/a všechna kritéria přijatelnosti. Před podáním stížnosti, se prosím podívejte na internetové stránky Soudu, zejména na Praktickou příručku k podmínkám přijatelnosti, a vyplňte kontrolní seznam, abyste se ujistili, že vaše stížnost má naději projít řízením o přijatelnosti.

CHCETE PODAT STÍŽNOST K SOUDU

Formulář stížnosti je přístupný na webových stránkách Soudu. Stáhněte si jej a vyplňte bez výjimky všechny jeho části a zašlete jej Soudu, společně s kopiemi všech relevantních dokumentů – nikoli originály, neboť Vám nebudou na konci řízení vráceny. Nekontaktujte Soud, aby Vám zaslal tištěnou verzi formuláře; to, že si ho sami vytisknete, ušetří čas a zajistí, že Vaše stížnost bude doručena Soudu včas (nahlédněte do Praktických pokynů o zahájení řízení a do poznámky vysvětlující, jak vyplnit formulář stížnosti, které jsou dostupné na webových stránkách Soudu).

Pokud je Vaše stížnost neúplná, existuje riziko, že ji Soud neprojedná. Je proto nezbytné, abyste pečlivě vyplnil/a všechny části formuláře stížnosti. Nebude-li jedna část formuláře řádně vyplněna nebo v něm bude chybět některá z informací, či jste k němu nepřipojil/a kopie nezbytných dokumentů, může Soud odmítnout stížnost zaregistrovat bez dalšího zkoumání.

Na Soud se můžete obrátit jedním ze dvou oficiálních jazyků Rady Evropy – francouzštině a angličtině – nebo v oficiálním jazyce kteréhokoliv smluvního státu Rady Evropy.

Na začátku řízení nemusíte mít právní zastoupení. Pokud se rozhodnete využít služeb právníka, musíte Soudu zaslat náležitě podepsanou plnou moc opravňující ho Vás před Soudem zastupovat.

Jakmile vyplníte všechny části formuláře stížnosti, zašlete jej spolu s kopiemi relevantních dokumentů na tuto adresu:

**The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 Strasbourg cedex**

Je vhodnější, když zašlete Vaši stížnost doporučeným dopisem. Musíte ji zaslat ve lhůtě uvedené v Úmluvě. Soud zohledňuje datum poštovního razítka na obálce, v níž stížnost zašlete. **Prosím berte na vědomí, že stížnosti mohou být zaslány pouze poštou.**

V každém případě, je Vám důrazně doporučováno, abyste vaši stížnost zaslal/a **co nejdříve**, jakmile je řízení na národní úrovni ukončeno konečným soudním rozhodnutím.

NYNÍ JSTE ZASLAL/A STÍŽNOST SOUDU

Vaše stížnost bude doručena do podatelny Soudu, která dostává každý den kolem 1 500 dopisů. Vzhledem k vysokému počtu doručené pošty Soud nemůže potvrdit přijetí ihned.

Netelefonujte na Soud, abyste zjistili, zda byla Vaše stížnost řádně doručena. Soud vás bude kontaktovat, bude-li potřebovat další informace.

Podatelna vaši stížnost předá právnímu oddělení, jehož úkolem je stížnost vyřídit. Stížnost je předána tomu právnímu oddělení, které řeší stížnosti proti

tomu konkrétnímu státu, proti kterému Vaše stížnost směřuje. Například stížnost proti Německu bude předána právnímu oddělení, které se zabývá německými stížnostmi, protože lidé pracující v tomto oddělení mluví německy a znají právní systém tohoto státu.

Vašemu případu bude přiděleno číslo a prostuduje ho právník. To nezbytně neznamená, že Soud Vaši stížnost i přijal; pouze, že byla zaregistrována. **Pokud Vás Soud kontaktuje, musíte odpovědět v jím určené lhůtě, jinak Váš spis bude jednoduše odmítnut nebo skartován.**

Jakmile má Soud všechny informace nezbytné k projednání Vašeho případu, přidělí jej jedné ze soudních formací.

Během řízení, které se někdy může zdát dlouhé, musíte vyčkat, než vás Soud kontaktuje. Vzhledem k vysokému počtu stížností, které jsou mu každoročně předkládány (více než 50 000), a k ještě většímu počtu případů, které jsou řešeny, Soud nemůže potvrdovat přijetí zasílaných dopisů a dokumentů, ani Vám sdělit, kdy bude Váš případ projednán.

Řízení před Soudem je písemné. Jakoukoli informaci, kterou si přejete dát Soudu na vědomí, musíte předat v písemné formě.

PROJEDNÁNÍ VAŠÍ STÍŽNOSTI

1. SOUDNÍ FORMACE

Jakmile má Soud k dispozici všechny informace, které potřebuje k projednání Vašeho případu, bude Vaše stížnost přidělena jedné ze soudních formací Soudu, v závislosti na typu případu: samosoudci, výboru či senátu.

- ➔ Pokud je Vaše stížnost zjevně nepřijatelná, neboť nespňuje všechna požadovaná kritéria přijatelnosti, bude předložena **samosoudci**. Rozhodnutí o nepřijatelnosti přijaté tímto soudcem je konečné a Vy o něm budete informováni. **Není možné rozporovat rozhodnutí o nepřijatelnosti nebo žádat další informace, které se ho týkají. Soud případ uzavře a spis bude později skartován.**
- ➔ Pokud je Váš případ pokládán za opakující se záležitost, která se týká problému, který Soud již několikrát posouzen, bude **výborem 3 soudců**. V takovém případě Vám bude zaslán dopis obsahující vysvětlení řízení. **I v tomto případě Vás bude Soud kontaktovat, bude-li to nezbytné.**
- ➔ Pokud Váš případ není považován za opakující se záležitost, bude projednán **senátem složeným ze sedmi soudců**. Senát může prohlásit případ za nepřijatelný, a pokud tak učiní, je jeho rozhodnutí konečné. Jestliže pokládá případ za přijatelný, projedná ho v jeho meritu. Předtím však nejprve stížnost komunikuje dotčené vládě, informuje ji o existenci námitek a umožní jí, aby předložila své stanovisko ke sporné věci. Toto stanovisko Vám bude zasláno a Vy budete mít možnost se k němu vyjádřit. Ačkoli nejste povinen/na být právně zastoupen/a od momentu zahájení řízení, Soud Vás vyzve, abyste v tomto okamžiku právního zastoupení využil/a. **I zde Vás Soud bude kontaktovat.**

- ➔ Pro Vaši informaci, žádná stížnost nemůže být předložena přímo **velkému senátu složeného ze 17 soudců**, ale senát se může vzdát projednání věci ve prospěch velkého senátu nebo mu může být případ předán v pozdějším stadiu řízení. Vzdání se projednání věci je možné tehdy, jestliže případ přináší otázku dotýkající se výkladu Úmluvy nebo pokud hrozí, že dojde k nesrovnalosti s předchozím rozhodnutím Soudu. Případ může být též předán velkému senátu na žádost jedné ze stran v průběhu tří měsíců od vydání rozsudku senátem, avšak Soud akceptuje žádosti o předání pouze ve výjimečných případech.

2. JAK DLOUHO ŘÍZENÍ TRVÁ?

Nelze říci, jak dlouho průměrně trvá projednání stížnosti Soudem. Délka řízení závisí na typu případu, soudní formaci, jak pohotově strany poskytnou Soudu informace, které potřebuje a na řadě dalších faktorů. **Soud projednává stížnosti v určitém pořadí, které zohledňuje důležitost a naléhavost předmětu stížnosti.** To znamená například, že nejzávažnější případy nebo ty, které se týkají problémů velkého rozsahu, budou projednány přednostně, což vysvětluje, proč o stížnosti, která byla podána později než ta Vaše, je rozhodnuto, ačkoli Vaše stížnost je v jednání Soudu.

3. ÚSTNÍ JEDNÁNÍ

Soud nařizuje ústní jednání jenom v malém počtu případů projednávaných senátem nebo velkým senátem (kolem 30 každý rok). Pokud rozhodne, že nařídí ústní jednání ve Vašem případě, budete o tom informován/na. Všechna ústní jednání jsou nahrávána a mohou být shlédnuta na webových stránkách Soudu.

KONEC ŘÍZENÍ

Soud může ukončit řízení různými způsoby.

1. STÍŽNOST JE ODMÍTNUTA

➔ SPIS BUDE SKARTOVÁN

Pokud Vás Soud kontaktuje na začátku řízení a Vy neodpovíte vůbec nebo ve stanovené lhůtě, Soud se může domnívat, že si již nepřejete pokračovat v řízení, a rozhodne případ uzavřít. Váš spis bude poté skartován a Vy se nebudete moci proti tomuto rozhodnutí odvolat.

➔ PŘÍPAD JE VYŠKRTNUT ZE SEZNAMU SOUDU

V pokročilejším stádiu řízení, poté, co je Vaše stížnost přidělena soudní formaci, ji Soud může vyškrtnout ze seznamu stížností, pokud ve stanovené lhůtě neodpovídáte na jeho dotazy; Vaše chování může pochopit tak, že si nadále nepřejete pokračovat v řízení. Může též stížnost vyškrtnout ze seznamu stížností po smírném urovnání sporu nebo na základě jednostranného prohlášení předloženého vládou dotčeného státu.

Je proto nezbytné, abyste Soudu odpověděl/a bez zbytečného odkladu. Nebudete tak považován/a za stěžovatele, který se nezajímá o další osud své stížnosti a Soud Vaši stížnost nevyškrtně ze seznamu stížnosti nebo neuzavře spis.

➔ PŘÍPAD JE PROHLÁŠEN ZA NEPŘIJATELNÝ

Jestliže jste nedodržel/a kritéria přijatelnosti stížnosti, Soud prohlásí Vaši stížnost za nepřijatelnou a jeho rozhodnutí je konečné.

2. JE VYDÁN ROZSUDEK

Pokud Vaše stížnost nebyla po projednání prohlášena za nepřijatelnou, Soud může konstatovat, že nedošlo k porušení Úmluvy nebo naopak, že Vaše práva porušena byla. Jestliže konstatuje porušení, může Vám přiznat náhradu škody. Vězte však, že za žádných okolností Soud nezruší rozhodnutí vnitrostátního soudu.

Pokud je rozsudek vyhlášen výborem, je konečný a není proti němu odvolání. Rozsudek senátu se stane konečným tři měsíce po vyhlášení. Během těchto 3 měsíců Vy nebo dotčená vláda může požádat, aby věc byla předložena velkému senátu k novému projednání. Nezapomeňte však, že Soud akceptuje takové žádosti pouze ve výjimečných případech. Rozsudky velkého senátu jsou konečné bez možnosti dalšího odvolání.

Když je rozsudek konstatující porušení konečný, Soud jej předá Výboru ministrů Rady Evropy, který je odpovědný za monitorování výkonu rozsudků Soudu. Tím řízení před Soudem končí.

Lze shrnout, že je důležité při podání stížnosti k Soudu splnit kritéria přijatelnosti. V opačném případě Soud bude muset Vaši stížnost odmítnout bez dalšího zkoumání Vašich námitek.

Kromě toho, pokud Soud prohlásí stížnost nepřijatelnou, je jeho rozhodnutí konečné a nebude možné dosáhnout jeho nového projednání nebo podat novou stížnost obsahující stejné námítky.

CO JE DOBRÉ VĚDĚT

■ ANONYMITA

Dokumenty týkající se řízení před Soudem jsou přístupné veřejnosti. Pokud si přejete, aby Vaše jméno nebylo zveřejněno, musíte tuto skutečnost uvést při podání formuláře pro stížnost a vysvětlit, proč nechcete, aby byla Vaše totožnost odhalena.

■ SMÍRNÉ UROVNÁNÍ SPORU

Pokud má Soud za to, že Vaše stížnost je přijatelná, bude se snažit dosáhnout dohody – smírného urovnání sporu – mezi Vámi a dotčenou vládou. Jestliže se to ukáže nemožným, projedná Vaše námitky a vynese rozsudek.

■ JEDNOSTRANNÉ PROHLÁŠENÍ

Odmítnete-li nabídku smírného urovnání sporu bez odůvodnění, Soud může vyškrtnout Vaši stížnost ze seznamu případů na základě prohlášení vlády, kterým přiznává, že došlo k porušení Úmluvy a zavazuje se, že Vám poskytne odpovídající nápravu.

■ PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ

Můžete požádat o předběžné opatření, ale pouze tehdy, jestliže Vám hrozí bezprostřední nebezpečí nebo že je vážně ohroženo Vaše zdraví – například pokud máte být vyhoštěn/a do země, kde hrozí nebezpečí mučení.

ČASTO KLADENÉ OTÁZKY

■ KDYŽ SE OBRÁTÍM NA SOUD, ZNAMENÁ TO, ŽE NEMUSÍM RESPEKTOVAT KONEČNÝ ROZSUDEK VYNESENÝ VNITROSTÁTNI MI SOUDY?

Ne, podání stížnosti nemá odkladný účinek. Musíte respektovat konečná rozhodnutí národních soudů, i když stížnost ke štrasburskému Soudu podáte.

■ MŮŽE MI SOUD POMOCI NAJÍT PRÁVNÍKA?

Ne, Soud Vám nemůže pomoci při hledání právního zástupce. Obráťte se například na advokátní komoru a vyžádejte si seznam jejich členů.

■ MŮŽE MI SOUD POMOCI PŘI VYPLŇOVÁNÍ FORMULÁŘE STÍŽNOSTI?

Ne, Soud Vám při vyplňování formuláře stížnosti nemůže pomoci. Musí zůstat neutrální během celého řízení. Může Vás jediné odkázat na stížnostní balíček, který můžete najít na internetu a který obsahuje všechny dokumenty a informace, které potřebujete při podání stížnosti.

■ EXISTUJE SYSTÉM PRÁVNÍ POMOCI?

Ano. Nemůžete však požádat o právní pomoc už na začátku řízení, ale pouze tehdy, když je případ komunikován dotčené vládě. Vezměte též prosím na vědomí, že právní pomoc není poskytována automaticky všem, kteří o ni požádají.

■ KDYŽ SE DOSTAVÍM NA SOUD OSOBNĚ, MOHU VYSVĚTLIT MŮJ PŘÍPAD PŘÍMO NEBO UDĚLAT NĚCO, ABY BYL PROJEDNÁN RYCHLEJI?

Naprosto nikoliv. Řízení před Soudem je písemné a dostavit se na Soud věci nijak nepomůže. Je to ztráta Vašeho času.

■ MŮŽE MI SOUD POSKYTNOUT PRÁVNÍ RADU?

Není úkolem Soudu, aby Vám poskytoval právní rady ohledně náležitostí či kroků, které byste měl/a učinit ve Vaší zemi. Pokud jde o řízení před štrasburským Soudem, vše je podrobně vysvětleno v informačních dokumentech, které jsou k dispozici na webových stránkách Soudu. Soud Vám též nemůže říci, jakou šanci na úspěch Vaše stížnost má; musíte jednoduše počkat na vydání rozhodnutí nebo vynesení rozsudku.

■ MŮŽE SOUD UČINIT NĚJAKÝ KROK V ZEMI, PROTI NÍŽ PODÁVÁM STÍŽNOST?

Ne. Soud nebude činit žádné kroky Vaším jménem vůči státním orgánům, proti kterým podáváte stížnost. Ve výjimečných případech však může vnitrostátní orgány požádat, aby přijaly určitá opatření, nebo aby naopak nepřistupovaly k nějakým krokům do té doby, než stížnost projedná (toto je určeno zejména pro případy, kdy stěžovatel čelí nebezpečí vážné fyzické újmy).

■ SOUD SE ZABÝVAL PODOBNOU ZÁLEŽITOSTÍ JAKO JE TA MOJE?

Rozsudky Soudy jsou zveřejňovány na jeho internetových stránkách. Můžete si vyhledat existující rozsudky, abyste zjistil/a, zda se Soud již podobnými případy jako je ten váš zabýval.

■ JESTLIŽE MOJE STÍŽNOST BYLA PROHLÁŠENA ZA NEPŘIJATELNOU, MOHU SE PROTI TAKOVÉMU ROZHODNUTÍ ODVOLAT?

Rozhodnutí o nepřijatelnosti jsou konečná a nelze je rozporovat. To dokládá, jak důležité je, aby se stěžovatelé ujistili, že splňují všechna kritéria přijatelnosti předtím, než se na Soud obrátí.

■ JAKÝM ZPŮSOBEM MOHU ZÍSKAT INFORMACE TÝKAJÍCÍ SE MÉHO PŘÍPADU?

Soud nemůže odpovídat na všechny doručené žádosti o poskytnutí informace o procesním vývoji stížností, které projednává. Vzhledem k tomu, že řízení je písemné, Soud se na Vás písemně obrátí, pokud bude potřebovat doplňující informace, nebo během různých etap řízení. Informace lze též nalézt na webových stránkách (týkají se komunikace, otázek položených stranám, rozhodnutí o přijatelnosti a podobně).